

BLÜZKÜLÖNLEGESSÉGEK

KRÓN KÁROLY FIA
DIVATÁRUHÁZÁBAN
UJVIDÉKEN.

	korona.
Fosztó- és szártépgép lokomobiljának fűtésére 1 1/2 q. kőszénért	4-50
Fosztó- és szártépgép lokomobiljának gépésze 1/4 napjáért	1-50
Fosztó- és szártépgép lokomobiljának fűtője 1/4 napjáért	—80
Fosztó- és szártépgép 6 munkásának 1/4 napjáért	3—
Egy munkás 1/4 napjáért a görénál, 1/4 napjáért a veremnél	1—
Egy munkás 1/4 napjáért a szivattyunál, 1/4 napjáért a fecskendő csővezetésnél	1—
2 vízfordólajt 1/4 napjáért	2-50
Veremásért a tépett szár részére 8 m ² 1/4-óra (4 óvig eltart) 2 m ²	1—
A verem beföldeléseért 80 cm. földréteggel	1—
A verem földtakarója lehányásáért a takarmány felhasználásakor	1—
30 q. vermolt tengeriszárnak az istállóba hordásáért	2—
24 q. csutkás tengeri csutkával együtt való megdarálásáért	24—
Vagy 24 q. csutkás tengeri lemorzolásáért	4-80
Összes költségek	89-30
Bevételeként számításba vehetünk:	
20 q. szemes tengerit — — — — — à 10 K. =	200—
4 „ tengericsutkát — — — — — à 1 1/2 K. =	6—
30 „ tépett vermolt tengeriszárát — — — — — à 2 K. =	66—
Összes bevétel	266—
Ebből levonva a költséget — — — — —	89-30
Marad adó, földbér, trágyázásért és tiszta haszonkép kat. holdanként — — — — —	176-70

A költségszámításnál minden lépésünk értékelve van és első pillantásra a költség tetemesnek látszik, de maximális eredmény csakis a maximális gond ráfordításával érhető el. Másfelől azonban a fenmaradó tiszta bevétel is olyan tetemes és az az előny, melyet a nagymennyiségű jó takarmánykészlet nyeresével marhatartásunknak minden időjárás viszonyosságával szemben szerzünk, oly szembezőkő, hogy az, aki ezen művelési módot egyszer szakszerűen végigpróbálta, többé semmi okból attól el nem téríthető.

Aki ezen módot gazdaságába bevezeti, nemcsak göréit és padlásait tölti meg tengerivel, hanem csapadékdusabb évekből mindig egy bizonyos veremben eltett tépett tengeriszártartalékokat hoz át egy évről a másikra, aminek mebecsülhetlen hasznát veszi a gazda különösen a most divatosszá váló száraz évek után állattartása biztosítására.

Tanubizonyosságot képeznek erre az általam az elmúlt, nem mindig kedvező tengeritermő évekből, az ország különböző helyeiről összegyűjtött terméseredményeket feltüntető nyilatkozatok, melyek mind olyan helyekről származnak, hol a négyzetes ültetést Senior-géppel végezték.

A tengeri amerikai művelését illetőleg előadásom nem lenne teljes, ha nem említeném fel az amerikaiak csalamádétermesztési módját és felfogását, mely a mienktől teljesen elütő.

Ők a tengerinövényt minden növekedési stádiumában úgy beható elemzéseknek, mint etetési kísérleteknek vetették alá, pl. azt találta egy beható vizsgálódás, hogy 1 kat. holdon terem:

	Cimerét kihányja július 30	Selymét kihányja augusztus 9	Szemektejér állapotban aug. 20.	Szemek keményednek szept. 7.	Teljesen beörye szept. 23.
Összesen	118 q	169 q	215 q	212 q	187 q
Víz ezen termésben	108 q	149 q	184 q	165 q	135 q
Szárazanyag	10 q	20 q	31 q	47 q	52 q
Nyers fehérje	1-5 q	2-8 q	3-1 q	4-2 q	4-4 q
Rost	3-6 q	5-7 q	8-3 q	18-1 q	18-8 q
Szénhidrát	4-7 q	10-9 q	17-6 q	29-7 q	33-9 q

Ezen táblázatból kivehető, hogy ezen kísérletnél szeptember 7-ike az az időpont, mikor a legnagyobb szárazanyag-, fehérje- és szénhidrát-tartalomhoz juthatunk, míg július 30-án, mikor a mi fogalmaink szerint már javában vágnak, a zászló kifejlődésekor az össz-súly csak fele, a szárazanyag-tartalom csak 1/5-e, a fehérje 1/3-a, a szénhidrát pedig csak 1/6-oda annak, amit 6 hét múlva elérhetünk. A tengeri július 30-án, amikor a zászlóját fejlesztí, alig mulja felül táptartalomra a takarmányrépát és noha tisztán csak takarmányrépát etetni nem jutna eszünkbe, mi javában használjuk már ilyen korban, nem gondolva meg azt, hogy még 6 hétig hagyva állani, még kétszer annyi fehérjét és még ötször annyi szénhidrátot tudnánk holdanként termelni, minden munkatöbblet nélkül, tehát 1 holdról 2—5-ször annyi tápanyagot, mint ha idő előtt levágjuk.

Mi az oka mégis annak, hogy a kellő időt meg ne várjuk? A helytelen a takarmánytermesztés és a kényelemszeretet, mely szerint a marhára bizzuk, hogy meghatározza azt, amikor a csalamádét elfogyasztani hajlandó.

A rost nélküli, vizenyős csalamádét a marha ízék nélkül felfalja, a már felszáraznak vastag részét felvágatlanul meg sem izleli. Ezért van azonban feltalálva a szecska-vágó, hogy amit egészben nem szívesen eszik a marha, felaprózva etessük vele. Ezen célra szolgálnak a különböző amerikai szártépgépek és a bazaar Ásványiféle, amelyek könnyen rágható alakúvá tegyék a már keményedő szárat.

Ujabbán ezeket a szecska-vágókat fűvő-szerkezetekkel látják el és így a szecska-t, illetve tépett szárat 10 méter magasra is feljuttathatják a szilóknak nevezett savanyító illetve erjesztő tornyokba.

Nyolc méter átmérőjű és 8 méter magas ilyen torony 2000 q. tépett szárat fogad be, amely elég 240 napra 40 marhának, 10 méter átmérőjű és 10 méter magas torony 4800 q-t, 240 napra 100 marhára, egy marhára 20 kg.-ot számítva naponta és fejenként a 70% szárazanyagot tartalmazó erjedt takarmányból.

Amerikában nagy mértékben termelik így a tengerit, úgy, ahogy van, a száron hagyott csövel együtt, melyet a szárral együtt 1 cm.-es szeletekre szecska-znak. A

szecska-vágó kétszer annyit bír felaprózni, mint a fosztó és szártépgép és így ahol utóbbi gép nincs meg és a tengeritöréshez munkás nem kapható, a tengeritermés a közönséges, de fuvóval ellátott szecska-vágón a leggyorsabban dolgozható fel kitűnő takarmánnyá. 1905-ben néhány száz métermázsza ilyen erőtakarmányom volt bevermelve földverembe, amelyet nemcsak marhák, de a sok szem miatt sertések is nagy előszeretettel fogyasztottak.

HIREK.

A Gyermeknap Ujvidéken. Igen nagy érdeklődés mellett ment végbe vasárnap, e hó 5-én s hétfőn 6-án, a „Gyermekvédő Liga“ javára rendezett gyűjtés. Nemeskeblű hölgyek vállalkoztak arra, hogy ezen olyannyira fontos feladatot teljesítsék és önzetlen fáradozást igen nagy siker koronázta. Vasárnap szép idő kedvezett a gyűjtésnek, sajnos, hétfőn a szeles időjárás kissé megcsappantotta a gyűjtést, de azért a bevétel ezen napon sem volt megvetendő. Vasárnap a Kuborczy cukrászdája előtt felállított urnánál befolyt 282 korona 68 fillér, hétfőn 178 korona 68 fillér, *összbevétel 460 korona 76 fillér*, ezenkívül a kereskedők adományából befolyt 131 korona 82 fillér. A gyűjtés lelke *Prukovich Ferencné* volt, ki igazán önfeláldozó buzgósággal fáradozott a siker érdekében és a nagyszerű eredmény jórészt az ő érdeme. Ezenkívül résztvettek a gyűjtésben és az urma örzésében még a következők: Az *Ujvidéki nőegylet* részéről: Kovács Jánosné, Teubner Jánosné, Dr. Ofner Mórné, özv. Stuchlik Ferencné, Dengel Alajosné, Dr. Horváth Gézáné, Winkler Istvánné, Birly Józsefné, Láng Gyözőné urasszonyok, Rohonyi Sarolta, Resch Emma, Lechmann Mariska, Lehrer Irén, Molnár Pörike, Csarsch Mariska, Ertl Matild Strommer Flóra, Zappe Elza, Findeisen Katica, Szedlacssek Matild, Stroné Irén, Kamenitzky Ilka, Kovács Janka urleányok. *A szerb nőegylet* részéről: özvegy Radovanovitsné, Manigodicsné, Plavics Gáborné, Szlávicsné urasszonyok, Koda Zsófia, Kossirovits Mileva, Adamovics Zsófia, Sterio Anna, Milovanovits Mica, Dudvarszky Hona, Kapamadzsija Maró urleányok. Az *izr. nőegylet* részéről: Róth Vilmosné, Löbl Jakabné, Deutsch Kálmáné, özv. Trébits Jánosné, Krón Karolyné, Naschitz Adolfné urasszonyok, Rosenbaum Olga, Guttman Bella, Blau Honka, Ofner Katica, Weinfeld Malvin, Vermes Ada, Wertheim Honka, Naschitz Bella, Schwarz Olga urleányok. Az *ág. h. ev. Jabitka nőegylet* részéről: Dussing Jánosné, Totovics Jánosné, Klein Gyuláné, Néhlich Mihályné és Fischer Magdolna urasszonyok, Klein Róza, Hermann Ella, Kirehner Stefánia, Mudroch Aranka, Reich Rózsika, Klein Margitka, Morgenthaler Rózsika, Totovics Juliska, Steiger Jolán urleányok.

Az ujvidéki függetlenségi kör választmányára e hó 10-én a „Fehér Ökör“ c. vendéglőben a kör helyisége tárgyában ülést tart s

Hatóságilag megengedélyezett

TELJES VÉGELÁDÁS!

Az üzlet feloszlata miatt az összes **ékszerek,** arany-, ezüst-, chinaezüst-árak és órák **30—40%-kal** az áron alul eladatnak.

ÁRMÁNYGÉZA

ékszerész és órász

UJVIDÉK, Fő-tér.

ezért kéri a gyűjtő-ivartartókat, hogy az iveket az aláírt tagok számára megállapíthatása végett e hó 10-ig a *függetlenségi kör elnökségéhez* beküldeni sziveskedjenek.

Adomány a DMKE javára. Az ujvidéki vadász-egylet a napokban tartott ülésében hazafias határozatot hozott, midőn a DMKE gazdasági céljainak előmozdítására 100 koronát szavazott meg egyhangulag.

Az iparosok továbbképző tanfolyama e hó 5-én fejeztetett be kiállítással és díjostással egybekötött záróünnepély keretében. Niedermayer Gyula tanfolyam-vezető betegsége folytán *Pekló* Béla nyitotta meg az ünnepélyt, aki buzdította a hallgatókat, hogy térjenek a tanultakkal társaik közé s köszönetet mond első sorban a kormánynak, másod sorban a jelenlevő polgármesternek, *Szalay Lajos* kir. tanácsosnak, hogy ezen intézményt nemcsak létesítették, de anyagi áldozatokkal elő is segítették. *Berczeller* Lipót kéri a vendégeket, hogy a tapasztaltak után széles körben terjesszék e tanfolyam feladatát és buzdítsák az iparosokat, hogy jövőre minél többen látogassák. A polgármester a hallgatókhoz intézett meleg szavakban fejti ki, hogy a mi szépet és nemeset tapasztalt, azt tanáraiknak köszönhetik és azért köszönetet mondva nekik, kéri a hallgatókat, hogy ezen intézményt jövőre is látogassák, hogy édes magyar hazánknak hű és odaadó, képzett iparosai válasszanak. Ezután *Pekló* Béla kiosztja a díjakat és bizonyítványokat. Díjat nyert a számtan- és mértanból *Kinder Vendel* 5, *Rosenberg Sándor* 3 koronát; az üzleti fogalmazásból *Lerch* 5, *Szilák* 3 k., az építő ipariszaktól *Lahner András*, *Beck István* 5—5 és *Gabel János* 3 k.; a szabadkézi és mértani rajzból *Tomka* 5, *Prodánovits* 3 koronát. Az ünnepély végén a hallgatók nevében *Fehérváry* ugy a kormánynak és városnak áldozatkészségükért, mint a tanároknak az ipar érdekében tanúsított jóindulatáért és odaadó buzgóságáért köszönetet mondott.

Esküvő. Dr. Ofner Oszkár, budapesti kitűnő hírv. orvos, Dr. Ofner Mór városi tisztifőorvos fia, e hó 12-én vasárnap esküszik meg *Ernst Márk* Leó nagy műveltségű és kedves leányával, *Olga* urleánnyal.

A helybeli áll. polg. leányiskola tanulói a maguk részéről szintén hozzájárultak a *Gyermeknap* alkalmából országsszerte eszközölt gyűjtéshez, amennyiben osztályonként tekintélyes összeg folyt be a perselybe, — úgy hogy az iskola igazgatója a nyolc osztály és a tanterület adományaként 50 koronát szolgáltatott be a Gyermekvédő Liga helyi gyűjtőbizottság elnökségéhez.

Közhasznú előadás. Vasárnap 5-én d. u. 4 órakor a rókusi fuiskolában szépszámú közönség, főként gazdák, jelenlétében *Vranesits* selyemtenyészési felügyelő érdekes előadást tartott a selyemtenyészésről.

A Vasember. A kath. hitközség építő palotájának ormára tegnapelőtt állították fel az ugynevezett Vasembert. A közönség régi ismerőse ez a vaspáncélos vitéz, mely egy évvel ezelőtt került le a lerombolt vasember — nevű bérházról. Akkoriban már a Vasem-

ber is kezdett levedleni; az előbbi kormányrendszerrel együtt ő is levitézlett. Az időjárás, mely feje, illetve sisakja fölött elviharzott, nagyon megtépázta külsejét, hol a kardját, hol az alabárdját csavarta ki kezéből. A sisakját is leröpítette. Most a mi vitézünk ujult külsővel jelent meg ismét és két emelettel feljebb került. Innen, az új helyzet magaslatáról fog szíjjeltekinteni a város sürgő-forgó életére. Nappal elnézegeti az eleven forgalmu utcákat, a járó-kelőket, a déli esti korzó elegáns közönségét, éjjel pedig az ide-oda csörtető javítatlan, megrögzött lumpokat s fejökre, hajh, le nem zudithatja kifényesített alabárdját.

Olasz operatársulat. Kedden este mutatkozott be *Massini* daltársulata. Sajnos, igen csekélyszámu közönség jelent meg a „Mayer szálló” nagy termében, pedig ilyen exact előadást ritkán hallani. *Verdinek* lyrai részletekben gazdag és a romanticizmust a maga valójában feltűnő operáját, a „*Trobadurt* láttuk. Amennyiben egy ilyen hatalmas operának előadása elsősorban a hanganyag kitűnőségétől függ, első sorban is erről kell dicsérettel megemlékeznünk. A címszerep személyesítője, *Ballerin*, hatalmas tenorhanggal rendelkezik, amely a magas régiókban is csengő, tiszta. *Luna* gróf szerepében *Belletti* ragyogtatta kitűnő baritonját. *Fernandóban* *Di Giulio* nem mindennapi basszus hangjával excellált. *Eleonorát*, a női főszerepet *Piacentini* adta. Remek szoprán hangja csinos koloratúráival és ércsengésével idéz elő hatást. *Govoni* (*Azucena*) mezzoszopránja nagyon hatásos volt. Fellépését igaz tetszéssel fogadta a közönség. A többi kisebb szereplő is kitűnő volt. Ismételtlen hangsúlyozzuk, hogy ilyen jó énekes erőket ritkán hallott közönségünk és jól teszi mindenki, ki siet megtekinteni ezeket az előadásokat.

Kisiklott. E hó 5-én az alsó Dunaparton rakodó tehervonat két kocsija tolatás közben kisiklott, a sínről kiugrott és összeroncsolódott. Német Sándor pályafentartási gyakornok segítségére ugrott, de a nehéz vasláncoktól balkezén súlyos sérülést szenvedett, amennyiben három ujja összehorzosódott.

Árverezési hirdetés. Ezennel közhírré tételük, miszerint az üzletszabályzat 70. §-a értelmében elárúsítandó kézbesíthetetlen és fölös árú nyilvános elárverezése az Ujvidék állomásunkon lévő raktárban 1908 évi április hó 22-én délelőtt 9 órakor tartatik meg, mely árverezésre a t. e. közönség ezennel meghívatik. *Skuteckzy állomásfőnök*,

Grieg-hangverseny. Minden népnek költészetében érvényesül annak a népnek a természet. *Grieg* Ede norvég ember és ezt beleoltotta alkotásainak mindegyikébe. Az a balladaszerű panasz, amely a norvég ember alkotásaiban dominál, érvényesül a norvég leg hatalmasabb zeneköltőjénél, *Grieg* Edénél. Klaszikus zenét ad, munkái remek kompozícióról nyújtanak tanúságot és csodáljuk ezt a nagy zeneköltőt. Termékeinek legszebbjeit mentünk csodálni vasárnap délután a Mayer-szálló nagy termébe, amely ez alkalommal teljesen megtelt. *Csermák József* karmester ügyes vezetése mellett a 70-es zenekar adta elő kitűnően *Grieg* nagyszerű hangverseny nyitányát, lyrai hangulatait és a „*Peer Gynt*” c. daljáték részleteit. A hangversenyben a piéce de resistance pons volt a harmadik műsorszám. *Jocics Zsófia* urleány adott elő a zenekar kísérete mellett egy technikai nehézségekben bővelkedő *Grieg*-féle hangver-

senydarabot. *Jocics Zsófia* urleányt közönségünk igen előnyösen ismeri, játszik művészetével, érzéssel, legnehezebb technikai bonyodalmak semmiséggé zsugoródnak össze nála és minden fellépésével hatást tud elérni. Ez történt ez alkalommal és a közönség zajos tetszésnyilvánítással honorálta fényes képességét és a hallottak meggyőzték arról, hogy nevezett urleány hivatott művésznő.

Öngyilkosság. *Vurts János* tiszakálmánfalvi jómódu polgár, volt közs. bíró március 31-én azzal távozott hazulról, hogy Ujvidékre megy; a hosszú elmaradása miatt aggódó család azonban a napokban azt az értesítést kapta, hogy *Vurts János* holtestét a Dunából Dunagárdonyon kifogták. Végzetes tettét állítólag rossz anyagi viszonyok miatt követte el.

Nyilt-tér.

ALMOSLINO MAGDA

és

MAYER JÓZSEF

házasságot kötöttek

(Minden külön értesítés helyett).

Ujvidék, 1908. április hó 7-én.

Sokért nem adnám, ha tudnám,

ki venné át tőlem a kellemetlen hurutot. — Átvenni? Ezt ugyan senki sem teszi meg. De miért nem győzi inkább le? Fay valódi szodeni ásvány-pasztyillája határozottan fényes lehetőséget ad arra, hogy még a legmakaesabb hurutot is alaposan elkergeesse és ezt a lehetőséget önműk is fel kellene használnia. Egy kísérlet semmi esetre sem drága, mert egy skatulya, a melyet minden gyógyszerárban, drogériában és ásványvízkereskedésben megvehet, csak 1 K. 25 fillérbe kerül.

Főraktárak Budapestben: *Egger Leó dr. és Egger J.*, VI. Váci-körút 17. *Kochmeister Frigyes utóda* V., Hold-utca 8., *Thallmayer és Seitz*, V., Zrínyi-utca 3., *Török József*, VI. Király-utca 12.

Felölös szerkesztő: *Lusztig Nándor dr.*

Szerkesztő: *Zanbauer Ágoston.*

82. szám.

kig. biz. 1908.

Hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város közigazgatási bizottsága részéről ezennel közhírré tételük, hogy Ujvidék szab. kir. városnak az ujonnan építendő városi kórházhoz szükséges *telkek kisajátítása* tárgyában a kisajátítási tervben és összeírásban feltüntetett *Vlaovics Györgyné* szül. *Mihajlovics Milica*, özv. *Palkovlyevics Milosné* szül. *Timár Tina*, *Palkovlyevics Péter*, *Strangarov János* (nős *Szodics Boszilykával*) és *Strangarov Dóme* (nős *Szaranda Emiliával*) ujvidéki lakosok tulajdonát képező területekre nézve a nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 1908. évi március hó 25-én 26181/I-A. 908 sz. a kelt magas rendeletével a kisajátítási eljárás az 1881: XLI. t. e. 32. és következő §-ai alapján elrendeltetvén, annak foganatosításával alulírott közigazgatási bizottság megbízatván, a hivatkozott t. e. 33. §-a értelmében a kisajátítási-terv megállapítására *Dr. Szelek Lajos* mint elnök, *Endre Antal* és *Wimmer Károly* mint tagok és *Profuma Béla* mint jegyzőből álló bizottság kiküldetik s a bizottsági eljárás határnapjául 1908. évi április hó 25-ik napjának d. e. 10 órája, helyéül pedig a városház kis tanácssterme kitűzetik, melyre az érdekelt felek érdekeik megóvása végett megjelenni azon határozott kijelentéssel felhívattak, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelték közül senki sem jelennek meg.

Ujvidék szab. kir. város közigazgatási bizottsága 1908. évi ápril hó 3. napján.

főispán h.

Szalay Lajos s. k.

1-3.

kir. tanácsos, polgármester.

Különlegességek Tavaszi Ujdonságokban

KELMÉK

Kosztümökre,
Kimenő- és Háziruhákra,
Bluzokra.

SELYMEK

Ruhákra,
Bluzokra;
Disznék.

ZEFIREK, BATISZTOK

Ruhákra,
Bluzokra,
Pongyolákra.

Bluzok,

Juponok,
Női fehérenmű,
Teljes menyasszonyi kelengyék

legnagyobb választékban, **LÖWY MÁTYÁS** és **TÁRSA** cég, új divatruházában, „*az Őrangyalhoz*”,

UJVIDÉKEN, Fő-tér, „Erzsébet” szálloda épület.

